

№2 ЖЕДЕЛ ЖӘНЕ КІДІРІССІЗ МЕДИЦИНАЛЫҚ КӨМЕК КАФЕДРАСЫНЫҢ БЕЛСЕНДІ ОҚЫТУ ӘДІСТЕРІ

Қарағанды мемлекеттік медицина университеті №2 Жедел және кідіріссіз медициналық көмек кафедрасы

Берілген мақалада «№2 Жедел және кідіріссіз медициналық көмек» кафедрасында «Жедел кідіріссіз медициналық көмек» пәні бойынша «Жалпы медицина» мамандығының 5 курс студенттерімен жаңартпашылық оқыту әдістерін қолдану қаралады. Командалық жұмыс дағдыларының меңгерілуі үшін семинарлық сабақтар сұрақ – жауап сайысы ретінде өткізілді. Берілген оқыту әдісін тәжірибеге енгізу анализі бойынша студенттер оң пікірлерін білдіріп, семинарлық сабақтардың өткізілуі барысында берілген материалдың жақсы меңгерілетінін және қабылданатынын атап өтті.

Кілт сөздер: белсенді оқыту әдістері, ақпаратты-байланыстық технологиялар, сұрақ-жауап сайысы, шұғыл көмек

Ақпаратты-байланыстық технологиялар құралдарын қолдана отырып оқу үдерісін ағымдық және топтық ұйымдастыру мен жеке бағдарлы оқытуды үйлестіру қазіргі оқу саясатының негізгі стратегиясы болып табылады. Мамандарды дайындаудың тиімділігі мен сапасын жоғарылатуды негізгі мақсатқа ала отырып оқу жүйесін жетілдіру оқу үдерісін ұйымдастыру құралдары мен жаңа әдістерді енгізуді талап етеді [1,2].

Қазіргі оқытушының өз алдына қоятын негізгі мақсаттары келесілер: интерактивті тәртіпте оқыту; оқып жүрген пәнге қызығушылықтарын арттыру; оқу үрдісін күнделікті тәжірибеге қарап үйлестіру, нақтырақ айтқанда: коммуникациялық дағдыларды қалыптастыру, өмірдің әр түрлі жағдайларына дағдылану, психологиялық сабырлылықты жоғарылату, келіспеушіліктерді бірыңғайлау дағдыларына үйрету және т.б.

Белсенді әдістерді қолдану мақсаттылығы тәжірибелік психологияның деректерімен сәйкес келеді, соған байланысты естілген материалдың 10%, көзбен көрген материалдың 50% және оқушылардың өздері жасағандарының 90% меңгеріледі. Қазіргі кезде студенттерді оқытудың әр түрлі әдістері өте көп. Олардың ішінде CBL, TBL, PBL сияқты белсенді оқу әдістеріне [5] ерекше көңіл бөлінеді.

Олар студенттердің дағдылары және білімділігін, кәсіби білімді бекіту және құрастыру үшін жағдай жасайды, келешек маманның кәсіби сапасын дамытуды жетілдіреді. Оқу ұйымдарының инновациялық формаларын, әдістерді және құралдарын қолдану жағдайлары студенттерді, нақты шығармашылық әрекетке тартады, бұл оларды тек жаңалығымен тартпайды, бірақ олардың

өзіндік жұмысы үдерісінде туатын мәселелерді байқау қажеттіліктерін дамытады және қайшылықтарды шешеді [3,4].

Сонымен, жаңа сапалы оқыту жүйесінің негізгі міндеті студенттердің төзімді мүддесінің жетістігіне оқылатын пәнге, оқытудың бірінші курсынан өзіндік білім алуға, сондай -ақ ғылыми ізденістерге талпынуға түйіледі.

Қарағанды мемлекеттік медицина университетінде оқытудың TBL, CBL, PBL белсенді әдістері кеңінен қолданылады. Қазіргі кезде оқытудың түрі RBL ендіріле бастады, яғни ғылыми-бағытталған оқыту. Осы барлық әдістердің арасында TBL – командалық бағытталған оқыту кеңінен қолданылған, себебі өзара әрекеттесу сферасында жұмыс істейтін барлық маман үшін басқа адамдармен командада жұмыс істей білу өте маңызды.

МАТЕРИАЛДАР МЕН ӘДІСТЕР

№2 Жедел және кідіріссіз медициналық көмек кафедрасында да осы белсенді әдістерді жиі қолдануға тырысамыз. Студенттермен командалық жұмыс дағдысын дамыту үшін сонымен қоса «Сұрақ-жауап сайысы» түрінде ойын жүргіземіз.

Сұрақ-жауап сайысы – студенттердің командалық жұмысының көптүрлі әдістерінің бірі. Сабақты өткізудің берілген формасы оқу үдерісіне жарыс сипатын береді, командалық жұмысы дағдыларын дамытуға, шешендік сөйлеуге, сондай-ақ әрбір қатысушының жеке жауапкершілігіне жәрдемдеседі.

Сұрақ-жауап сайысына дайындық оқытушының хабарлауымен басталады, кезекті семинарлық сабақ сауалдама түрінде өткізіледі. Сабақ басында оқытушы 7-10 адам санынан кездейсоқ іріктеу әдісімен студенттерді екі командаға бөледі. Команда құрамы бірдей болуы тиіс. Сұрақ-жауап

сайысына дайындалу барысында студенттер осы бөлім дәрісі материалдарын оқуы және негізгі және қосымша әдебиеттерімен танысуы керек, ол үшін студенттер әртүрлі әдебиеттерді, интернет ресурстарын және басқа материалдарын пайдалана алады.

Талқылауға арналған тақырыптар қиындықтары және бағыттары бойынша бірдей, бірақ тақырыбы бойынша әртүрлі болуы қажет. Мысалы, тұншығу және тоқ жарақаты (төтенше жағдайлары бойынша тақырыптар); жабық бас ми жарақаты және жаралар (жарақат нәтижесінде дамыған кідіріссіз жағдайлар бойынша тақырыптар) және т.б.

Сұрақтарды таңдау кезінде олардың санын және сапасын назарға ұстау қажет. 10-20 сұрақты дайындауға 30 дан 40 минутқа дейін уақыт беріледі. Сапасы мен саны жағынан бірдей, саны барлық студенттерге өзінің белсенділігін және білімін көрсетуге мүмкіндік беруі қажет.

Команда құрамының әрбір мүшесі жетекші рөлдерді кезекпен өзіне алуын оқытушы қадағалайды. Берілген жағдайда оқытушы сұрақтарды дайындау кезіндегі команда жұмыстарын бағыттап отырушы фасилитатор және талас сұрақтар және дұрыс құрылмаған сұрақтар пайда болған кезде арбитр рөлін орындайды.

Сұрақтарды дайындаған соң сауалдаманың басталуы хабарланады. Командалар кезекпен бірі біріне сұрақтарды қоюды бастайды. Сұрақты талдау үшін бір минут беріледі, қарсыластар уақытымен талдап берілген сұраққа гаджеттер, кітаптар мен басқа да материалдарды қолданбай жауап табуы тиіс. Алынған жауап толық немесе толық емес (ішінара) болып бағаланады және 0 ден 5 балға дейін марапатталады.

Сайыс аяқталғаннан кейін сұрақтың жауаптың дұрыстылығы талқыланады, әрбір даулы сұрақтар бойынша команда қатарынан апелляция жүргізіледі. Сайыс қорытынды шығарумен және жеңімпаздарды анықтаумен аяқталады.

Студенттердің пікірін анықтау мақсатында аталған әдіс бойынша өткізілген сабаққа кері байланыс анкетасы құрастырылды. Ол жерде студенттер сабақ барысы ұнады немесе ұнамады деп жауап жазады.

НӘТИЖЕЛЕР ЖӘНЕ ТАЛҚЫЛАУ

Сұрақ-жауап сайысына қатысқан студенттердің сауалнамасы кезінде 100% студенттер материалдарды тез меңгергендігін

көрсетті, 93% – командамен жұмыс істеу дағдысына ие болғанын, 90% – өздерінің күштеріне сенімділік танытқанын, 95% – көшбасшылық қасиеттердің пайда болғанын атап өтті.

Сабақты өткізудің аталған формасын қолданылуы, практикада көрінгендей, студенттердің жүйкесінің жүгін түсіріп, олардың әрекет формасын ауыстыруға, сабақ тақырыбының түйінді сұрақтарына назар аударуына мүмкіндік берді. Ұйымдастырылған танымдық үдеріс практикада студенттерге мәселелерді қалай шешуге, курстастарына өзінің білімін қалай жеткізуге, ақырында алдында меңгергенімен жаңа ақпаратты біріктіре қалай байланыстыруды көрсетті. Білім алушылар бір бірлерін жеке тұлға ретінде, сондай – ақ кәсіби деңгейде жақын тануға мүмкіндік алды.

Осындай ойын түрі өздеріне мән бермейтін кейбір «ұсақ түйек» түсінігінің жарыққа шығуына көмектесті, мысалы кейбір дәрілердің мөлшері олардың басқа препараттармен өзара әрекеті; кейбір патологиялық жағдайлардың даму патогенезі және т.б.

ӘДЕБИЕТ

1 Дороничев Д. Д. Активные методы и средства обучения, применяемые при изучении дисциплины «военно-техническая подготовка» //Матер. конф. «Инновационные методы обучения в высшей школе: проектно-ориентированный, проблемный, поисковый и другие методы». – Нижний Новгород, 2014. – С. 9-12.

2 Симоненко Н. Н. Управление образовательными услугами с применением инновационных методов обучения //Вестн. Тихоокеанского государственного университета. – 2012. – №2. – С. 201-206.

3 Черкасов М. Н. Инновационные методы обучения студентов //Матер. XIV междунар. науч.-практ. конф. «Инновации в науке». – Новосибирск, 2012. – С. 124.

4 Allen R. E. Team-based learning in US colleges and schools of pharmacy /R. E. Allen, J. Copeland, A. S. Franks //Amer. J. Pharm. Educ. – 2013. – V. 77(6). – Article 115.

5 Persky A. M. A modified team-based learning physiology course /A. M. Persky, G. M. Pollack //Amer. J. Pharm. Educ. – 2011. – 75(10). – Article 204.

REFERENCES

1 Doronichev D. D. Active learning methods used in the study of discipline «Military-technical training» //Proceedings of the conf.

«Innovative methods of teaching in higher education: project-oriented, problem, search and other methods». – Nizhni Novgorod, 2014. – Pp. 9-12. (in Russian)

2 Simonenko N. N. Management of educational services with the use of innovative teaching methods //Herald of Pacific State University. – 2012. – No. 2. – Pp. 201-206. (in Russian)

3 Cherkasov M. N. Innovative methods of teaching of students //Proceedings of the XIV intern. scientific-practical. conf. «Innovations in

science». – Novosibirsk, 2012. – P. 124. (in Russian)

4 Allen R. E. Team-based learning in US colleges and schools of pharmacy /R. E. Allen, J. Copeland, A. S. Franks //Amer. J. Pharm. Educ. – 2013. – V. 77(6). – Article 115.

5 Persky A. M. A modified team-based learning physiology course /A. M. Persky, G. M. Pollack //Amer. J. Pharm. Educ. – 2011. – 75(10). – Article 204.

Поступила 15.03.2016 г.

G. S. Zhumabekova, G. N. Azhimetova, Yu. L. Ganzhula

ACTIVE METHODS OF TEACHING ON THE DEPARTMENT OF EMERGENCY AND IMMEDIATE HELP №2 OF KARAGANDA STATE MEDICAL UNIVERSITY

Department of emergency and immediate help №2 of Karaganda state medical university

In the given article practice of innovative methods of teaching on «Emergency and immediate help №2» department of the 5th course students of "General medicine" specialization on "Emergency and immediate care" discipline is considered. To achieve skills and habits of working in team the discussion sessions were in the form of Quiz. Conducted analysis of implementation of the given method of teaching in practice showed favorable report by the side of students, that mentioned better perception and digestion of the given information resulting from organized discussion sessions by given method.

Key words: active methods of teaching, informative-communicative technologies, quiz, rescue emergency care

Г. С. Жумабекова, Г. Н. Ажиметова, Ю. Л. Ганжула

АКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ НА КАФЕДРЕ СКОРОЙ И НЕОТЛОЖНОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ №2 КАРАГАНДИНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Кафедра скорой и неотложной медицинской помощи №2 Карагандинского государственного медицинского университета

В статье рассматривается применение инновационных методов обучения на кафедре скорой и неотложной медицинской помощи №2 Карагандинского государственного медицинского университета у студентов 5 курса специальности «Общая медицина» по дисциплине «Скорая неотложная медицинская помощь». Для освоения навыка работы в команде семинарские занятия проводились в виде викторины. Анализ внедрения данного метода обучения в практику показал положительный отзыв со стороны студентов, которые отметили лучшее восприятие и усвоение полученного материала в результате проведенного семинарского занятия по данному методу.

Ключевые слова: активные методы обучения, информационно-коммуникационные технологии, викторина, неотложная помощь